

illetve a szovjet szakemberektől kaptunk. Ez a segítség fás kultúránk és élőfa-készletünk örvendetes gyarapodásában egyaránt szembetűnően érzékelhető.

Az ismerttetett távlati erdőtelepítési és fásítási számadatok szerint még hatalmas feladat áll előttünk. Ennek végrehajtásában még határozottabban és bátrabban kell támaszkodnunk a szovjet kutatási és gyakorlati eredményekre.

Д-р. Фекете: ВЛИЯНИЕ НАУЧНЫХ РЕЗУЛЬТАТОВ И ПРАКТИЧЕСКИХ ОПЫТОВ СОВЕТСКОГО СОЮЗА НА ЛЕСОРАЗВЕДЕНИЕ В ВЕНГРИИ

Изданная инструкция в 1948 году в Советском Союзе о защитном лесоразведении и в Венгрии дала основу для начала проведения работ подобного характера. Этому способствовали советские результаты исследований, которые подтвердили и отечественные наблюдения. Ценные опыты получило венгерское лесное хозяйство относительно поливной системы облесений из советских наблюдений. По примеру Советского Союза и в Венгрии начали закладывать лесополосы по задержанию снега. Основное указание издал Совет Министров о защите почвы от ветровой и водной эрозии. И наконец, по примеру Советского Союза и в Венгрии обратили внимание на важность зеленой зоны вокруг городов и объектов. В достигнутых до сих пор результатах венгерского лесного хозяйства решающую роль играла советская техника, механизация.

Fekete Gy.: DER EINFLUSS DER SOWJETISCHEN WISSENSCHAFTLICHEN ERGEBNISSE UND PRAKTISCHEN ERFAHRUNGEN AUF DEN UNGARISCHEN FLURHOLZANBAU.

Die in der Sowjetunion 1948 erlassene Verordnung über die Anlage von Waldschutzstreifen gab auch in Ungarn eine Anspornung zum Beginn umfangreicher Arbeiten dieser Art. Die Grundlagen wurden dazu durch die sowjetische Forschungsergebnisse gegeben, die auch durch heimische Beobachtungen bestätigt wurden. Die ungarische Forstwirtschaft schöpfte auch aus den sowjetischen Beobachtungen über die Bepflanzung der Bewässerungssysteme wertvolle Erfahrungen. Nach sowjetischen Beispielen wurde auch bei uns mit der Begründung von Waldschutzstreifen zum Auffangen des Schnees begonnen. Der Ministerratbeschluss der Sowjetunion über den Schutz des Bodens gegen Wind- und Wassererosion enthielt für uns grundsätzliche Hinweise. Schliesslich lenkte das sowjetische Beispiel auch bei uns die Aufmerksamkeit auf die Bedeutung der Begründung von städtischen und sonstigen grünen Gürteln. In den bisher erzielten Ergebnissen spielten sowjetische Technik und Maschinen eine entscheidende Rolle.

A Szovjetunió segítése a fakereskedelem tükrében

S P E E R N O R B E R T

Most, amikor a Szovjetuniót megteremtő Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulóját ünnepeljük, mi erdészek is felmérjük annak az egész világot megrázó változásnak bennünket ért hatását. A Szovjetunió a születésétől kezdve sorsdöntő segítséget nyújtott hazánknak. Közvetlen segítségét mi a fakereskedelem tükrén keresztül érzékelhetjük legjobban.

Fakereskedelmünk megvilágítása azért is indokolt, mert ezen a téren csak nagyon kevés ember juthatott saját tapasztalathoz. A közvélemény csak azt tudja és látja, hogy építkezéseink, iparunk és lakosságunk fatermék-szükséglete a lehetőségekhez mérten kielégítést nyer és mindig rendelkezünk mobilizálható készletekkel. Pedig közismert tény, hogy fában szegény ország vagyunk, különösen fenyőfélékben... Ez az ellentmondás csak akkor érthető meg, ha közelebbről megismerjük fakereskedelmünket, s nevezetesen abban a Szovjetunió szerepét.

A fa egyik legfontosabb nyersanyagunk, hiszen az ipar minden ágában rászorulunk. Sajnos, hazánk mostoha természeti adottságai folytán nagyon szegény a nyersanyagkészletünk, s különösen fában szűkölködünk.

A felszabadulás előtti időkben ez a nyersanyagszegénység állandó kerékkötője volt iparunk fejlődésének. S ezt a helyzetünket még az is tetézte, hogy kiszolgáltatottja voltunk az erősebb tőkés államoknak. A meglevő kevés nyers-

anyagunkat is kénytelenek voltunk exportálni, mivel saját feldolgozó ipar hiányában nem dolgozhattuk fel idehaza. (Igen jelentős rönk mennyiséget exportáltunk például Németországba. Azonfelül, hogy a bauxitunkat és egyéb kincseinket is külföldnek termeltük ki.) Ezt a, joggal mondhatni, félgymarmati függőségünket mi sem jellemezte jobban, mint az a tény, hogy zömmel alapanyagot, élelmiszert és más mezőgazdasági terméket exportáltunk, hogy ipari termékeket vásárolhassunk értük.

Felszabadulásunk után ez a sorvasztásra ítélt helyzet gyökeresen megváltozott. Mégpedig a Szovjetunió igen nagymérvű segítsége következtében. A Szovjetunió ugyanis nem elégedett meg azzal, hogy feldúlt hazánkat felszabadította a fasizmus uralma alól, hanem a talpraállításáról is gondoskodott. Nyersanyagot adott iparunk megindításához (egész vonatszerelvények hozták pl. a szovjet gyapotot), és bérmunkával látta el üzemeinket. Így indulhatott meg hazánkban ismét az élet, a felszabadult életünk.

A viszonyok normalizálódása után fokról-fokra kibontakoztak és alakultak a rendes államközi kereskedelmi kapcsolatok feltételei. Majd pedig létrejött a népi demokratikus országok közös gazdaságirányító szerve, a KGST. Ez utóbbinak legfontosabb feladatai közé tartozott, hogy a felszabadult országok tervgazdálkodásához megteremtse a biztosított piacot. Illetve, hogy a külkereskedelem szervezésén keresztül biztosítsa az alapanyaggal való ellátásunkat. Ezek a tények nemcsak fellendítették, hanem konszolidálták is életünket.

Importunk dinamikáját, valamint a teljes import megoszlását a tőkés és demokratikus országok, illetve a Szovjetunió között az 1. és 2. táblázat szemlélteti.

A háború pusztításaival lerombolt ország újjáépítéséhez, valamint a nagyiramú beruházásokhoz természetesen alapvetően szükséges nyersanyag volt a fa. Ezt elsősorban a Szovjetunióból és a népi demokratikus országokból tudtuk beszerezni. Kezdetben nagyobb hányaddal a népi demokratikus országok láttak

1. táblázat

Országos import alakulása, 1960. évi bázishoz képest

Év	Teljes import				Faimport			
	Teljes	népi dem. 2-ből	SZU 3-ből	tőkés 2-ből	Teljes	népi d. 6-ből	SZU 7-ből	tőkés 6-ből
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1950.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1955.	175,5	169,0	129,6	183,9	126,3	85,9	131,0	373,5
1960.	309,0	384,3	391,5	210,6	148,6	113,0	344,0	366,3
1961.	324,8	394,0	460,5	234,4	163,8	134,4	494,7	343,8
1962.	363,8	458,9	538,6	239,6	170,8	151,1	576,5	291,0
1963.	413,5	503,5	558,8	295,9	179,5	148,5	547,1	368,8
1964.	473,3	557,0	642,8	364,1	214,7	165,4	626,4	516,5
1965.	481,5	569,5	715,0	366,6	220,0	176,0	690,9	488,8
1966.	495,8	568,0	668,4	401,4	224,8	196,7	749,8	397,0

Országos importmutatók alakulása

2. táblázat

millió Dft

Év	Teljes import				Faimport			
	Teljes	népidem. 2-ből	SZ U 3-ból	tőkés 2-ből	Teljes	népi d. 6-ból	SZU 7-ből	tőkés 6-ből
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1950.	3 706,4	2 098,8	908,3	1 607,6	502,1	500,3	100,2	81,8
%	100,0	56,5	24,7	43,4	100,0	86,6	17,2	14,0
1955.	6 506,5	3 549,8	1 177,6	2 956,7	735,3	429,7	131,0	305,6
%	100,0	54,6	18,1	45,4	100,0	58,4	17,8	41,6
1960.	11 455,4	8 069,4	3 556,1	3 386,0	865,2	565,5	344,6	299,7
%	100,0	70,3	31,0	33,7	100,0	65,4	39,8	34,6
1961.	12 039,6	8 269,9	4 183,1	3 769,7	954,0	672,7	495,7	281,3
%	100,0	68,7	34,7	31,3	100,0	70,5	51,9	29,5
1962.	13 485,2	9 633,1	4 892,5	3 852,1	944,3	756,2	577,7	238,1
%	100,0	71,4	36,3	28,6	100,0	76,0	58,1	24,0
1963.	15 326,7	10 568,3	5 076,0	4 758,4	1 045,1	743,4	548,2	301,7
%	100,0	68,9	33,1	31,3	100,0	71,1	52,5	28,9
1964.	17 546,0	11 692,1	5 839,3	5 853,9	1 250,2	827,7	627,7	422,5
%	100,0	66,6	33,3	33,4	100,0	66,2	50,2	33,8
1965.	17 848,5	11 953,9	6 495,9	5 894,6	1 280,7	880,8	693,3	399,9
%	100,0	67,0	36,4	33,0	100,0	68,8	54,1	31,2
1966.	18 378,5	11 924,4	6 072,8	6 454,1	1 309,0	984,2	751,3	324,8
%	100,0	64,9	33,0	35,1	100,0	75,2	57,4	24,8

el bennünket faanyaggal. Ez az arány hamarosan és mind nagyobb mértékben a szovjet faimportra tolódott át. S végül mennyiségben is legtekintélyesebb bázisunk a Szovjetunió lett. Ezt a fejlődést a 3., 4. és az 5. táblázatunk szemlélteti.

Az ellenforradalom leverése után is legelsőnek a Szovjetunió sietett segítségünkre a szükséges nyersanyagok szállításával, hogy ismét hozzáfoghassunk az újjáépítéshez.

A Szovjetunióból érkező faanyag-importunk volumene évről-évre nőtt és fokozatosan szinte minden választékra kiterjedt. Ez a kedvező, érdekeinket

messzemenően kiszolgáló bővülés biztosította fejlődő iparunk egészséges faanyag-ellátását. (4. táblázatunkból világosan kitűnik, hogy a teljes importon belül milyen tekintélyes volument képvisel a tovább-feldolgozásra kerülő faanyagok importja, mint pl. a fenyőgömbfa, épületfa, papírfa, telítetlen vezetékoszlop.)

Mi tudjuk értékelni igazán, hogy mit jelent a közel félmillió m³ szovjet fenyőgömbfa a fűrészüzemeink foglalkoztatottsága és fejlesztése szempontjából. Vagy, hogy mekkora segítség a Szabolcs megyei munkaerő foglalkoztatásához az ott létesült négy nagy famanipulációs és feldolgozó — tuzséri, mátészalkai, baktalórántházai és vásárosnaményi — telep, ahol közel 3000 dolgozó talált állandó munkát. Mégpedig annak az importnak következményeképp, hiszen ezen a telepeken kizárólag a Szovjetunióból érkező faanyag választékolását, manipulálását és feldolgozását végzik.

A felszabadulás előtti időkben túlnyomórészt a közép-európai országokból importáltunk fát. Ennek megfelelően természetesen a közép-európai gyakorlat-hoz idomuló feldolgozói szokások alakultak ki. Abban a forgalomban az ún. bécsi szokványok és a metrikus mértékegységek (vastagságban a mm, szélességben a cm és hosszban a m) voltak az irányadók. A minőséget is másképp, a nyugat-európai szokványok (coll, láb, köbláb, standard) szerint osztályozták.

A felszabadulás után a bécsi és a nyugat-európai szokványoktól eltérő méretek és minőségek eleinte igen nagy gondot okoztak a felhasználóknak. Azon felül, hogy komoly nehézséget támasztott az a körülmény is, hogy a múltból jól ismert lucfenyővel szemben zömmel erdeifenyő érkezett az importban. Az erdeifenyő felhasználásához hiányzott az ipari gyakorlatunk; érthető, hogy nehézkessé vált a bevezetése.

3. táblázat
A faimport részesedése a teljes importból
M. e.: %

Év	Teljes faimport a teljes import %-ában	Népi dem. faimport a teljes népi dem. import %-ában	Szovjet faimport a teljes szovjet import %-ában	Tőkés faimport a teljes tőkés import %-ában
1	2	3	4	5
1950.	15,7	23,8	11,0	5,1
1955.	11,3	12,1	11,1	10,3
1960.	7,5	7,0	9,7	8,8
1965.	7,2	7,4	10,7	6,8
1966.	7,1	8,3	12,4	5,0

4. táblázat
Tiszta faimport alakulása 1950. évi bázishoz képest
%-ban

Év	Teljes	Népi dem. 2-ből	Szovjetunió 3-ből	Tőkés 2-ből
1	2	3	4	5
1950.	100,0	100,0	100,0	100,0
1955.	119,2	76,6	98,1	434,6
1960.	127,4	108,4	362,5	268,1
1965.	171,3	159,5	669,2	258,4

Mind a fűrészárúnál, mind a gömbfaféléknél mutatkozó eltérő kereskedelmi szokványok szükségessé tették a Szovjetunióból beérkező áru megfelelő fogadását és a felhasználók igényei szerinti választékolását. Ezért létesült az ERDÉRT vállalat, amely ezeknek a követelményeknek megfelelően biztosítja, hogy a nagykiterjedésű telepein a beérkező áru a felhasználók igényei szerint kerüljön kiszolgálásra.

Külkereskedelmi szerveink is nagy erőfeszítéseket tettek ki annak érdekében, hogy a szovjet partner vegye figyelembe a magyar érdekeket. Ezen a téren is komoly eredmények születtek. A hivatali udvariasságot kezdettől fogva túlszárnyaló, igen szívélyes, baráti légkörű tárgyalások végül is odavezettek, hogy a felhasználók és a termelők kölcsönösen megismerték egymás lehetőségeit. S ennek megfelelően mély barátsági alapon, önzetlenül igyekeztek egymás igényeihez alkalmazkodni. Ma már, mondhatjuk, kölcsönösen a legnagyobb megelégedésre szolgál a Szovjetunióval bonyolított forgalmunk.

Igen nagy előny számunkra, hogy a mintegy hárommillió gömbfa m³-t jelentő volument teljes egészében magyar határparitásban bonyolíthatjuk. Azaz a fa árát nem terheli tranzit-fuvar.

A szovjet partner részéről komoly áldozat, hogy sokszor több ezer km távolságból szállítja részünkre a fát, hogy igényeinket kielégíthesse. Természetesen ezek a nagy távolságok és a klimatikus adottságok gyakran bizonyos ütemtelenséget okoznak. Az ütemtelenség azonban nem gyűrűzik tovább. Hatásaitól megkímélődnek a felhasználók, mivel az előbb említett ERDÉRT vállalat telepei felfogják, kiegyensúlyozzák, s így teljesen kiküszöbölik.

Másik nagy jelentőségű segítség, hogy az egymás közötti kereskedelmünk ún. stopárrendszerben bonyolódik. A stopárok bizonyos időszakonként kerül-

Faimport megoszlása

5. táblázat

millió DFt

	F a i m p o r t			
	teljes	népi dem. 2-ből	Szovjetunió 3-ből	tőkés 2-ből
1	2	3	4	5
1950. Összesen	582,1	500,3	100,2	81,8
Összes papír, cellulóz	75,0	53,5	14,7	21,5
Fa papír, cellulóz nélkül	507,1	446,8	85,5	60,3
%	100,0	88,1	16,9	11,9
1955. Összesen	735,3	429,7	131,0	305,6
Összes papír, cellulóz	130,8	87,3	47,1	43,5
Fa papír, cellulóz nélkül	604,5	342,4	83,9	262,1
%	100,0	56,6	13,8	43,4
1960. Összesen	865,2	565,5	344,6	299,7
Összes papír, cellulóz	219,1	81,2	34,7	138,0
Fa papír, cellulóz nélkül	646,1	484,3	309,9	161,7
%	100,0	75,0	48,0	25,0
1965. Összesen	1280,7	880,8	693,3	399,9
Összes papír, cellulóz	412,2	168,0	121,1	244,1
Fa papír, cellulóz nélkül	868,5	712,8	572,2	155,8
%	100,0	82,1	65,9	17,9

nek kölcsönös megvitatásra. Gyakorlati jelentősége: a stopárrakkal kiküszöbölődnek a tőkés piacokon mutatkozó áringadozások, s így lehetővé válik, hogy mind az ipari termelésünkben, mind a fogyasztóknál stabil árszínvonal alakuljon ki.

A kölcsönös előnyökön alapuló stabil piaci kapcsolatoknak legnagyobb előnye abban rejlik, hogy lehetővé teszi iparunknak és egész népgazdaságunknak a nyugodt légkörű, biztosított termelést. Azaz elősegíti az állandó fejlődést.

(Természetesen e nagyfokú és népgazdasági szempontból is igen nagy horderejű szovjet segítség nem jogosíthat fel arra a hiedelemre, hogy a faanyag-ellátásunk egyszer s mindenkorra megoldódott. A fokozódó szükségletek nemcsak azt írják elő kényszerítőleg, hogy a fával lelkiismeretesen takarékoskodjunk, hanem azt is, hogy erőteljesen növeljük erdőállományunkat. S — továbbá: — a megtermelt fa korszerű feldolgozásához hozzuk létre azt az ipari bázist, amely a fejlődést biztosítja.)

Látjuk tehát, hogy a Szovjetunió segítségével révén biztosítva volt iparunk minden ágában a felhasználáshoz és az állandó fejlődéshez szükséges faanyag. Így nyugodtan hajthattuk végre a felszabadulás utáni erdők államosítása révén lehetővé vált programunkat az erdősisítés, erdőnevelés és feltárás terén. Nem kellett mélyebben belenyúlni az állományokba, hogy kielégítsük a népgazdasági szükségleteket, és így elértük azt, hogy ma már évi 5 millió m³ kitermelhető faanyaggal rendelkezünk és átgondoltan fejleszthetjük faiparunkat is. Úgy érzem, hogy nekünk erdészeknek ezt is hozta az 50 év előtti szovjet szocialista forradalom.

*

Ezzel a rövid emlékezéssel felszínre hozott tények, úgy hiszem, nem csupán nekünk erdészeknek kedves és értékes emlékek. Épp ezért a fölöttük érzett tiszteletet és hálát nemcsak az erdőgazdálkodás és a fakereskedelem képviselőiben, hanem egész népünk nevében fejezhetem ki, amikor jókívánságba öntöm érzéseinket:

Éljen és örök időnkig virágozzék a szovjet—magyar barátság, és a népeinket egybefűző önzetlen testvéri kapcsolat! Éljen és virágozzék, mert csak így biztosított a mi felszabadult új magyar életünk és — a jövőnk!

H. Шнейер: ПОМОЩЬ СОВЕТСКОГО СОЮЗА В ОБЛАСТИ ТОРГОВЛИ ДРЕВЕСИНОЙ.

После освобождения Венгрии при содружестве с народно-демократическими странами импорт древесины большей частью производится из Советского Союза. В настоящее время это наиболее постоянный базис. Постоянные рыночные связи на взаимной основе дают возможность в спокойной атмосфере вести обеспеченное производство. Все это подтверждают цифровые данные.

Speer N.: DIE HILFE DER SOWJETUNION IN SPIEGEL DES HOLZHANDELS.

Die Hilfe der Sowjetunion wird für uns Förster am besten durch den Spiegel des Holzhandels fühlbar. Nach der Befreiung verlagerte sich unsere Holzeinfuhr in der Zusammenarbeit mit den volksdemokratischen Ländern stets mehr in die Richtung der Sowjetunion, die heute die ansehnliche Basis unseres Holzimportes ist. Das ansehnliche Volumen des für die weitere Verarbeitung bestimmten Holzes dient der gesunden Holzversorgung unserer wachsenden Industrie. Die auf gegenseitigen Vorteilen beruhenden stabilen Marktbeziehungen mit der Sowjetunion ermöglichen eine gesicherte Produktion in einer ruhigen Atmosphäre. Alldies wird durch die angeführten Zahlendaten unterstützt.